

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ
Кафедра захист рослин**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ДЕРЖАВНА ФІТОСАНІТАРНА ДІЯЛЬНІСТЬ»**

освітньо-професійна програма Захист і карантин рослин

спеціальність 202 Захист і карантин рослин

галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

освітній ступінь бакалавр

Розробник:

Нінель КОВАЛЕНКО –

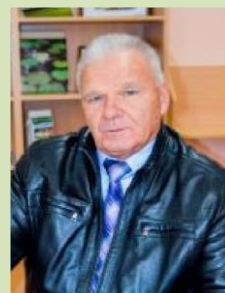
доцент кафедри захист рослин,
кандидат сільськогосподарських наук,
доцент



Гарант:

Віктор ПИСАРЕНКО –

завідувач кафедри захист рослин,
доктор сільськогосподарських наук,
професор



Полтава
2020 р.

| | |
|--|--|
| Назва навчальної дисципліни | Державна фітосанітарна діяльність. Вибіркова дисципліна |
| Назва структурного підрозділу | Кафедра захист рослин |
| Контактні дані розробника, який залучений до викладання | |
| викладач: | Нінель Коваленко |
| науковий ступінь | кандидат сільськогосподарських наук |
| вчене звання | доцент |
| контакти: | ауд. 72а (навчальний корпус № 1) |
| e-mail: | ninel.kovalenko2016@gmail.com ninel.kovalenko@pdaa.edu.ua |
| тел. | 0662227241 |
| сторінка викладача: | https://www.pdaa.edu.ua/people/kovalenko-ninel-pavlivna |
| Рівень вищої освіти | Перший (бакалаврський) рівень |
| Спеціальність | 202 Захист і карантин рослин |
| Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни | Базові знання з біології, хімії. За відповідним рівнем, дисципліни, що передують вивченню дисципліни «Державна фітосанітарна діяльність» – «Біофізика», «Ботаніка», «Генетика», «Неорганічна та органічна хімія», «Фізична і колоїдна хімія», «Фізіологія рослин», «Агрометеорологія», «Агрофармакологія», «Агрохімія», «Загальна ентомологія», «Загальна фітопатологія». |

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Державна фітосанітарна діяльність» спрямована на формування у майбутніх фахівців системи знань щодо законодавства України в сфері захисту рослин, напрямів здійснення державної фітосанітарної діяльності, порядку та методів проведення фітосанітарної експертизи, біології карантинних та інших шкідливих організмів, відсутніх на території країни, принципів розробки прогнозів поширеності шкідливих організмів.

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: надання здобувачам вищої освіти знань про державну фітосанітарну діяльність, установи, що її забезпечують, їх структуру та напрямки роботи.

Основні завдання навчальної дисципліни: розуміння здобувачам вищої освіти державної політики у сферах карантину та захисту рослин; засвоєння основ знань щодо проведення нагляду за розвитком, поширенням і шкодочинністю шкідливих організмів та розроблення прогнозів розвитку і поширення шкідливих організмів; формування поняття державного фітосанітарного контролю.

Компетентності:

загальні:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 11. Здатність працювати в міжнародному контексті.

фахові (предметні, спеціальні):

ФК 2. Здатність інспектувати об'єкти регулювання з метою забезпечення дотримання ними фітосанітарних заходів у процесі виробництва, зберігання, транспортування, реалізації, експорту, імпорту, транзиту продукції рослинного походження.

ФК 3. Здатність прогнозувати процеси розвитку і поширення шкідливих організмів.

ФК 4. Здатність виявляти, локалізувати і ліквідувати регульовані шкідливі організми за результатами інспектування та фітосанітарної експертизи.

ФК 6. Здатність оцінювати фітосанітарні ризики (біологічні, екологічні, економічні) внаслідок занесення чи поширення регульованих шкідливих організмів.

ФК 7. Здатність здійснювати фітосанітарний моніторинг щодо виявлення, ідентифікації та визначення особливостей біології та екології шкідливих організмів в Україні та відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.

Програмні результати навчання:

ПРН 11. Дотримуватися вимог законодавства у сфері захисту і карантину рослин та оперативно реагувати на зміни в законодавстві.

ПРН 14. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Законодавство в сфері захисту рослин.

Тема 2. Держпродспоживслужба України: структура, напрямки діяльності.

Тема 3. Обсяги виробництва засобів захисту рослин в Україні та за кордоном. Перспективи розвитку.

Тема 4. Державний контроль за дотриманням регламентів зберігання, транспортування, торгівлі та застосування засобів захисту рослин.

Тема 5. Сертифікація на експорт рослинницької продукції.

Тема 6. Аналіз фітосанітарного стану агроценозів та складання інформаційних і сигналізаційних повідомлень щодо поширення та розвитку шкідливих організмів.

Тема 7. Фітосанітарна експертиза.

Тема 8. Прогнози поширеності шкідливих організмів та їх види.

Тема 9. Принципи розробки прогнозів.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4,0.

Форма семестрового контролю – залік.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча навчальна програма, презентації.

Структура курсу

| Назва тем | Кількість годин | | | | | |
|--|-----------------|-------------|---|-----|-----|------|
| | усього | Денна форма | | | | |
| | | л | п | лаб | н/п | с.р. |
| Тема 1. Законодавство в сфері захисту рослин. | 13 | 2 | 2 | | | 9 |
| Тема 2. Держпродспоживслужба України: структура, напрямки діяльності. | 13 | 2 | 2 | | | 9 |
| Тема 3. Обсяги виробництва засобів захисту | 13 | 2 | 2 | | | 9 |

| | | | | | |
|---|------------|-----------|-----------|--|-----------|
| рослин в Україні та за кордоном. Перспективи розвитку. | | | | | |
| Тема 4. Державний контроль за дотриманням регламентів зберігання, транспортування, торгівлі та застосування засобів захисту рослин. | 15 | 2 | 4 | | 9 |
| Тема 5. Сертифікація на експорт рослинницької продукції. | 13 | 2 | 2 | | 9 |
| Тема 6. Аналіз фітосанітарного стану агроценозів та складання інформаційних і сигналізаційних повідомлень щодо поширення та розвитку шкідливих організмів. | 15 | 2 | 4 | | 9 |
| Тема 7. Фітосанітарна експертиза. | 15 | 2 | 4 | | 9 |
| Тема 8. Прогнози поширеності шкідливих організмів та їх види. | 13 | 2 | 2 | | 9 |
| Тема 9. Принципи розробки прогнозів. | 10 | - | 2 | | 8 |
| Усього годин | 120 | 16 | 24 | | 80 |

Політика оцінювання

Академічна доброчесність. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Дедлайни та перескладання. Практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (20 %). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

Система оцінювання.

Оцінювання результатів навчання

| Програмні результати навчання | Методи навчання | Форми оцінювання |
|--|--|---|
| ПРН11. Дотримуватися вимог законодавства у сфері захисту і карантину рослин та оперативно реагувати на зміни в законодавстві. | МН1 словесні: лекція, розповідь-пояснення, бесіда; МН2 наочні: демонстрування; МН3 практичні: практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою; НМЛ6 порівняння; МНЛ7 узагальнення; | виконання практичних завдань; виконання завдань самостійної роботи; контрольна робота; залік |
| ПРН14. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності. | МНСР1 методи самостійної роботи вдома: завдання самостійної роботи; МНСР2 робота під керівництвом викладача: виконання практичних завдань; МНК1 методи усного контролю: усне опитування, обговорення теоретичних питань; МНІ4 комп'ютерні і мультимедійні методи: | виконання практичних завдань; виконання завдань самостійної роботи; контрольна робота; залік |

| | | |
|--|---|--|
| | використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання; МНК2 методи письмового контролю: контрольна робота. | |
|--|---|--|

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

| Програмні результати навчання | Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, % | Максимальна кількість балів | Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів |
|-------------------------------|--|-----------------------------|--|
| ПРН 4 | 50 | 50 | 30 |
| ПРН 6 | 50 | 50 | 30 |
| Разом | 100 | 100 | 60 |

Шкала оцінювання: ЄКТС та національна

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка ECTS | Оцінка за національною шкалою |
|--|-------------|-------------------------------|
| 90 – 100 | A | Зараховано |
| 82 – 89 | B | |
| 74 – 81 | C | |
| 64 – 73 | D | |
| 60 – 63 | E | |
| 35 – 59 | FX | Незараховано |
| 0 – 34 | F | |

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Башинська О. В., Константінова Н. А., Пилипенко Л. А. Ілюстрований довідник регульованих шкідливих організмів в Україні. Київ : Урожай, 2009. 249 с.
2. Европейская и Средиземноморская организация по карантину и защите растений. URL: [www.eppo.int/ media/uploaded_images/RESOURCES/eppo_standards/pm9/pm9-20-01-ru.pdf](http://www.eppo.int/media/uploaded_images/RESOURCES/eppo_standards/pm9/pm9-20-01-ru.pdf). (дата звернення 26.02.2020).
3. Карантинні шкідливі організми. Ч 2. Карантинні хвороби: підручник / за ред. О. О. Сикало. Київ: Колообіг, 2005. 412 с
4. Карантинні шкідливі організми: підручн. Ч. 1. Карантинні шкідники. Київ: Світ, 2002. 288 с.
5. Мовчан О. М., Устінов І. Д. Карантинні шкідливі організми. Київ: Світ, 2000. 197 с.
6. Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні (Офіційне видання). Київ: Юніверс медіа, 2016. 831 с.
7. Перелік регульованих шкідливих організмів (Офіційне видання). Київ: Юніверс медіа, 2010. 250 с.
8. Про карантин рослин: Закон України від 19 січня 2006 р. № 3369- IV зі змінами. Дата оновлення 13.02.2020. URL: www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/3348-12 (дата звернення 26.02.2020).
9. Фітосанітарні принципи карантину та захисту рослин і застосування фітосанітарних заходів в міжнародній торгівлі / Секретаріат Міжнародної конвенції із Захисту Рослин; Міжнародні стандарти з фітосанітарного захисту. Рим: ФАО, 2006. № 1. 560 с.
10. Міжнародні стандарти з фітосанітарних заходів мсфз №1 фітосанітарні принципи карантину та захисту рослин і застосування фітосанітарних заходів у міжнародній торгівлі. 2006. Рим: ФАО, 2006. № 1. 560 с.

Допоміжні

1. Болезни сельскохозяйственных культур: В 3 т. / В.Ф. Пересыпкин, Н.Н. Кирик, И.Л. Марков и др.; Под ред. В.Ф. Пересыпкина. Т. 1-3. К.: Урожай, 1989, 1990, 1991.
2. Вредители сельскохозяйственных культур и лесных насаждений: В 3 т. / Под ред. В.П. Васильева. К.: Урожай, 1987, 1988, 1989.
3. Чулкина В.А. Биологические основы эпифитотииологии. М.: Агропромиздат, 1991. 288с.
4. Білик М.О., Кулешов А.В. Прогноз розвитку хвороб і шкідників сільськогосподарських культур: Практикум. Х., 2001. 124 с.
5. Білик О.М., Кулешов А.В. Практикум з фітосанітарного моніторингу і прогнозу. Харк. нац. аграр. ун-т. Х., 2006. 228 с.
6. Бублик Л.І., Васечко Г.І., Васильев В.П. та ін. Довідник із захисту рослин. За ред. М.П.Лісового. К.: Урожай, 1999. 744 с.
7. Доля М.М., Показій Й.Т., Мамчур Р.М. та ін. Фітосанітарний моніторинг. К.: ННЦ ІАЕ, 2004. 294 с.
8. Зуза В.С., Попов С.И. Гербологический мониторинг посевов сельскохозяйственных культур: Методические рекомендации ин-та растениеводства им. В.Я.Юрьева. Х., 2000. 20 с.
9. Исаев В.В. Прогноз и картирование сорняков. М.: Агропромиздат, 1990. 193 с.
10. Методические рекомендации по составлению прогноза развития и учету вредителей и болезней сельскохозяйственных растений / Под ред. А.Ф. Ченкина, В.П. Омелюты. К, 1981. 238 с.
11. Методы прогноза развития вредителей и болезней сельскохозяйственных культур / Под ред. Академика ВАСХНИЛ Ю.Н.Фадеева и проф. И.Я.Полякова. М.: Колос, 1978. 270 с.
12. Облік шкідників і хвороб сільськогосподарських культур /Під ред. В.П. Омелюты. К.: Урожай, 1986. 296 с.
13. Писаренко В.М., Писаренко П.В. Захист рослин: Фітосанітарний моніторинг та інтегровані системи захисту рослин. Полтава: Інтерграфіка. 2007. 354 с.
14. Поляков И.Я., Персов М.М., Смирнов В.А. Прогноз развития вредителей и болезней сельскохозяйственных культур (с практикумом). Л.: Колос, 1984. 320 с.
15. Рекомендации по обследованию сельскохозяйственных угодий на заселенность вредителями и зараженность болезнями / Под ред. В.Г. Невважай. К.: Урожай, 1981. 64 с.
16. Чумаков А.Е. Захарова Т.И. Вредоносность болезней сельскохозяйственных культур. М.: Агропромиздат, 1990. 128 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://dpss.gov.ua/diyalnist/normativnopravovabaza>
2. <http://www.fau.org.ua/>
3. <http://cfl.gov.ua/index.php?lang=ru>
4. http://www.cfl.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=37:derzhavna-ustanova-poltavska-oblasna-fitosanitarna-laboratoriya&catid=12:fitosanitari-laboratoriji&Itemid=132&lang=ru
5. <http://oblvet.org.ua/upravlinnya-fitosanitarno-bezpeki/>